

АКЦЕНТИ МІСЯЦЯ

Минулий номер ми розпочинали з наукової теми. Сьогодні її продовжуємо. Тут, як у п'єсі Івана Карпенка-Карого: «Ні, ви протів науки не ідіть! Без науки, без струменту, без опиту, куди не повернися, нічого не зробиш». Тим паче, що не так давно країна відзначала професійне свято працівників науки. І хоч їм нелегко через недостатнє фінансування, проте є чим пишатися. УжНУ — не виняток. У цьому переконалася й розмова з проректором із наукової роботи, професором І.Студеняком. На підставі спілкування з Ігорем Петровичем виділив щонайменше 5 головних напрямків.

ЦЬОГОРІЧНИЙ ДЕНЬ НАУКИ В ЗДОБУТКАХ

Відповідно до пріоритетних напрямів розвитку науки й техніки в 2017 році працівники університету виконували 31 науковий проект — 22 фундаментальні, 5 прикладних та 4 проекти молодих учених. Усю цю роботу вели за кошти державного бюджету з річним обсягом фінансування 6 млн 550 тис. грн. У 2017-му розпочали реалізовувати 8 проектів за результатами конкурсного відбору на загальну суму 2 млн 90 тис. грн за рахунок загального фонду державного бюджету. Також торік Міністерство освіти і науки України вже вдруге організувало конкурс наукових проектів молодих учених, котрі працюють (навчаються) у вищих навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери управління МОН, виконання яких розпочалося в жовтні 2017 р. коштом загального фонду державного бюджету. За результатами цього конкурсу, наші колективи виграли 2 проекти. Один із них — «Термоелектричні матеріали на основі модифікованих Талій (I)- та Купрум(I)-умісних халькогенідів» (науковий керівник — кандидат хімічних наук Тетяна Малаховська) має фінансування майже 150 тисяч гривень, а на інший — «Розробка нових газорозрядних джерел світла для технологічного оновлення та розвитку парникового господарства» (науковий керівник — кандидат фізико-математичних наук Антоніна Малініна) виділено понад 117 тис. грн.

Тим часом уже в 2018 році науковці університету виконують 21 науковий проект (12 фундаментальних, 5 прикладних та 4 проекти молодих учених) завдяки коштам держбюджету з річним обсягом фінансування понад 8 млн 120 тис. грн. Загалом із початком 2018-го представники УжНУ беруть активну участь у конкурсах, які оголошує МОН України, Державний фонд фундаментальних досліджень, презентують досягнення на міжнародних та всеукраїнських виставках і конференціях, а здобуті результати публікують у міжнародних журналах, які входять до наукометричних баз Scopus та WoS, подають заявки на отримання патентів на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Зокрема, альма-матер відзначили високою нагородою Web of Science Award у номінації «Установа з найвищою ефективністю наукових досліджень у 2018 році» — за вагомих внесок у розвиток науки, про що «Погляд» уже повідомляв у № 4 (209).

ЗНАКОВІ ПОДІЇ ЗА НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Ужгородський національний університет піднявся із 16 на 12 місце серед ВНЗ України за показниками Scopus. За останній рік індекс Гірша УжНУ підвищився на 5 пунктів — із 29 до 34, кількість публікацій зросла до 2038, кількість цитувань — до 8920. Наш заклад увійшов до 100 українських вишів та наукових установ Міністерства освіти і науки України, яким надано доступ до міжнародних баз даних (Scopus та Web of Science) за кошти держбюджету.

На XXXII Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра — День студен-

Наукові горизонти: коли є рух уперед і літо тільки починається...

Студенти математичного факультету під керівництвом доцента кафедри системного аналізу та теорії оптимізації Андрія БРИЛИ застосовують на практиці знання з математики та програмування, розробляючи 3D-сканер

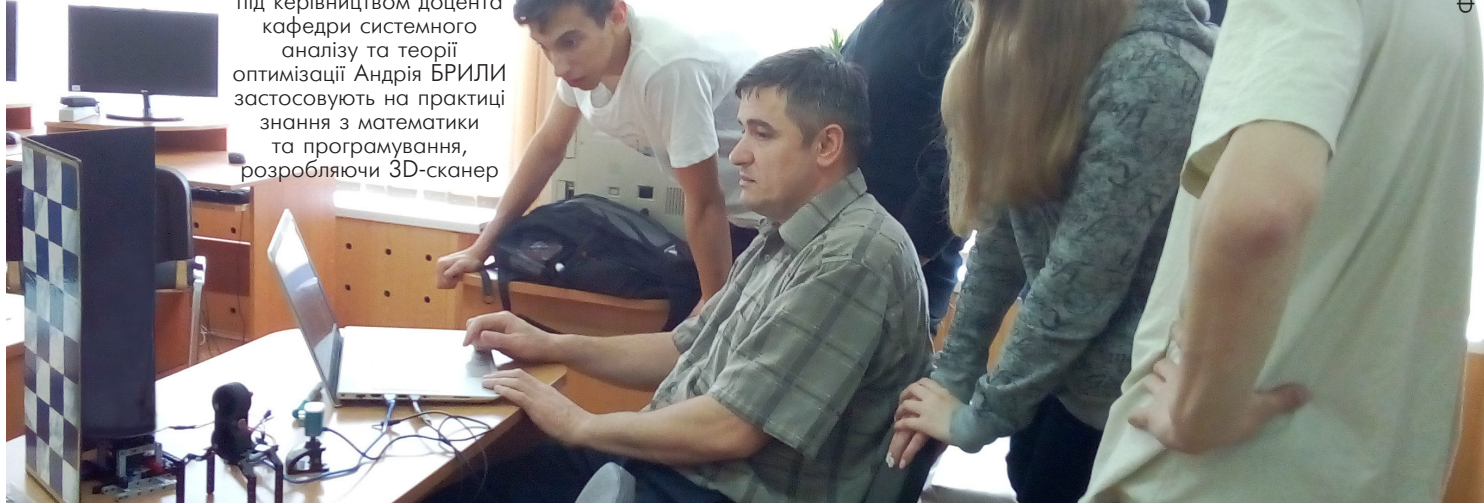

Фото з архіву математичного факультету

та-2017» альма-матер була представлена в тематичній номінації «Науково-дослідна діяльність навчального закладу» та у виставковому конкурсі «Лідер післядипломної освіти». Отримано високі нагороди, зокрема гран-прі в номінації «Науково-дослідна діяльність навчального закладу» та почесне звання «Лідер післядипломної освіти» серед освітніх закладів України. Крім того, у 2017 році Президент України удостоїв почесних звань працівників університету, яких запропонувала наша вчена рада. Мова про заслуженого діяча науки і техніки України Анатолія Потапчука, завідувача кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології, заслуженого працівника фізичної культури і спорту України Андрія Федорішка, старшого викладача кафедри фізичного виховання. Зрештою, 2017 року вчена рада УжНУ присвоїла почесне звання «Заслужений професор Ужгородського національного університету» Емілії Архій, завідувачці кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб.

ЗАХОДИ В СТИНАХ УЖНУ

Лише впродовж 2017-го таких організовано 71. Серед них найбільше — міжнародних конференцій — 21; семінарів — 12 та круглих столів — 10. А ще школи, всеукраїнські конференції, всеукраїнські конференції молодих учених та студентів, міжнародні конференції молодих учених та студентів, конкурси, симпозиуми... Традиційно до Дня науки в УжНУ теж відбуваються заходи. Скажімо, їх у середині травня минулого року на різних факультетах було майже 30.

ПОЗИЦІОНУВАННЯ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Насамперед слід згадати про діяльність Міжнародного консорціуму університетів. Так, 18 жовтня відбулося його засідання з метою обговорення актуальних питань реалізації програм подвійних дипломів та розвитку ВНЗ інноваційного типу. Серед учасників — іноземні партнери: Поморська академія в Слупську, Вища школа бізнесу — Національний університет Луїса, Полонійна академія в Ченстохові (Польща), Західний університет ім. Васіле Голдіша, Клузький університет ім. Бабеш-Бояї, Сучавський університет «Штефан чел Марє» (Румунія), Університет прикладних наук Фрезеніус (Мюнхен, ФРН).

Торік продовжено активну співпрацю з Поморською академією у Слупську. Скажімо, уже систематичним стало семестрове навчання наших студентів у цьому польському державному виші. Там побували понад 30 юнаків і дівчат із факультетів: суспільних наук, іноземної філології, біологічного, математичного, туризму та міжнародних комунікацій, інформаційних технологій, історії та міжнародних відносин, міжнародних економічних відносин.

2017 року УжНУ розпочав співробітництво з китайськими колегами. На міжнародному форумі Innovation Market підписано угоду про освітньо-наукову співпрацю між альма-матер та Інститутом геноміки Пекіна — одним зі світових лідерів сучасної геномної науки, про що «Погляд» розповідав теж минулого номера.

Відповідно до чинної Програми співробітництва між Міністерством освіти Словачкої Республіки та Міністерством освіти і науки України про співробітництво та обміни в галузі освіти викладачі й студенти нашого вишу науково стажувалися в Пряшівському, Трнавському університетах, Університеті імені Я.А.Коменського (Братислава), Кошицькому імені П.-Й.Шафарика. У цій програмі торік задіяли 13 осіб.

Крім того, студенти та науковці університету були учасниками різних міжнародних конференцій, семінарів, стажувань у рамках стипендіальних програм міжнародних фондів: OeAD, DAAD, Fulbright, Вишеградського фонду, Рамкової програми SAIA, фонду Європейської Комісії, MOBIS. Відділ міжнародних зв'язків у 2017-му зафіксував 600 відряджень студентів, аспірантів, наукових та педагогічних працівників.

Вагомою складовою подальшого підвищення якості надання освітніх послуг в УжНУ є залучення до читання лекцій іноземних фахівців. Зокрема, заняття зі здобувачами фаху проводили надзвичайний та повноважний посол Латвійської Республіки в Україні Юріс Пойканс, державний заступник директора Міграційної служби Швейцарії з міжнародних питань Урс Вон Арб (Швейцарія), зарубіжний член НАН України, директор правління Міжнародного фонду «ОМНІ-Мережа для дітей» (США), професор Володимир Вертелецький (США), професор Університету міста Грац Берндт Візер (Австрія), професор Коледжу Назарет Метью Темпл (США), науковець Янош Пустаї (Угорщина).

За підтримки програми Erasmus+ лекції для наших студентів прочитали також представники партнерських закладів: доцент Клузького університету імені Бабеш-Бояї Луїза Керестеш (Клуж-Напока, Румунія), доценти Кошицького університету імені П.-Й.Шафарика Алесандр Онуфрак та Рената Бжілова, професор Університету імені Матея Бела в Банській Бистриці Міхаль Шмігель (Словацька Республіка).

На основі укладених контрактів в УжНУ діє постійний іноземний лекторат. Відповідно на юридичному, стоматологічному та філологічному факультетах викладають: доктор філософії Лукаш Ціско, доктор філософії Петер Джуца, кандидат наук Матей Масарик (Словацька Республіка) та магістр Петра Зламана (Чеська Республіка).

І ЯК ЖЕ БЕЗ ПАТЕНТІВ?!

У 2017 році науково-педагогічні працівники альма-матер стали авторами 46 патентів України на винахід та корисну модель, із яких — 8 патентів на винахід, 38 — на корисну модель. Відділ патентно-ліцензійного забезпечення та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності до Державного департаменту інтелектуальної власності надіслав 91 заяву на видачу патентів України на винахід і корисну модель (відповідно 43 й 48). А ще Державна установа «Територіальне медичне об'єднання Міністерства внутрішніх справ України по Закарпатській області» уклала три ліцензійні договори на передачу права використання патентів на корисні моделі. Зокрема, ідеться про: спосіб триетапного лікування хронічного катарального гінгівіту в дітей, композиційний фітопрепарат для лікування запальних захворювань тканин пародонта в дітей і спосіб триетапного лікування хронічного гіпертрофічного гінгівіту в дітей (О.Торохтін, Л.Горзов, В.Мельник).

До сказаного Ігорем Петровичем залишається тільки додати слова вдячності нашим науковцям за їх самовіддану працю. І будемо очікувати на нові здобутки. Адже як писав у романі «Літо, прощай» Рей Бредбері: перемога там, де є рух уперед. А УжНУ рухається лише вперед. Та й літо не закінчується, а тільки починається! ©

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Досягнення факультету іноземної філології – в одній книжці

Емілія ШВЕД із виданням

Учитальній залі Наукової бібліотеки УжНУ презентували «Літопис факультету іноземної філології», присвячений 50-річчю заснування підрозділу.

Відкрив захід декан, доцент М.Рошко. Михайло Михайлович почав промову зі слів, що збулася давня мрія його колег — створено літопис формування, існування та роботи підрозділу іноземної філології. Керівник ФІФ подякував людям, які подали ідею книжки, а саме професорові Мирославі

Фаб'яну, колишньому деканові факультету, та людині, котра взялася за створення цього видання, — завідувачу кафедри класичної та румунської філології, доцентові Е.Швед. Саме Емілія Василівна виконала одне з найважчих завдань — збирала інформацію, світлина, спогади. На презентації ж зазначила: літопис ілюструє, як із невеличкої структури, що розміщувалася спершу в кількох аудиторіях, утворився потужний науковий осередок факультету іноземної філології. В основі пропонуваної праці — архівні документи, газетні публікації, спогади ветеранів та випускників, відомості, які надали завідувачі кафедр. Укладанням та систематизацією матеріалу займалися Е.Швед та Оксана Дацьо. Емілія Василівна висловила подяку всім, хто долучився до такої справи.

До слова запросили й видавця Ярослава Федішина, директора ТІМПАНИ. Гість привітав працівників факультету з виходом книжки, яка підготовлена високопрофесійно, а тому й робота над виходом у світ була справді приємною. Мали змогу виступити й ветерани факультету. А власне презентація завершилася позитивною нотою: очі могли ознайомитися з виданням та безпосередньо поспілкуватися з його творцями.

Аліна МОЧАН,
студентка відділення журналістики.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

Травневе засідання вченої ради УжНУ приурочили до Дня науки.

Із нагоди свята низку працівників нагородили грамотами й подяками Верховної Ради України, МОН, Закарпатської ОДА, Ужгородської міськради та ректора вишу. Відтак таємним голосуванням підтримали кандидатів, рекомендованих атестаційною комісією на присвоєння вчених звань та на вакантні посади.

Після перерви з доповіддю про стан і перспективи розвитку післядипломної освіти в УжНУ виступив декан відповідного факультету Іван Чопей. Він нещодавно повернувся зі стратегічної сесії МОЗ у Тернополі, тому інформувач і про виклики для української післядипломної освіти загалом.

Іван Васильович розповів про історію ФПОТДП, окреслив основні вектори діяльності: курси для вступників, безперервну професійну освіту лікарів і перепідготовку фахівців. Також здійснюється сертифікація з мов для держслужбовців без проходження атестації.

Згаданий підрозділ УжНУ має чимало відзнак, зокрема приніс вишу срібну медаль у номінації «Крок у майбутнє — післядипломна освіта» (2010 р.) та звання «Лідер післядипломної освіти» (2017).

Одне з основних питань присвя-

ЗВІТНО-СВЯТКОВО

тили звіту про навчальну, наукову та виховну діяльність філологічного факультету за 2013—2018 роки. Нині підрозділ — це 5 кафедр (української мови, української літератури, журналістики, словацької філології, слов'янської філології та світової літератури), 3 спеціальності («Середня освіта», «Філологія», «Журналістика»), у межах яких запроваджено десять спеціалізацій та освітніх програм. Реагуючи на суспільні виклики, філфак готуватиме українських філологів, котрі навчатимуть представників угорської та румунської національних меншин.

За останні п'ять років на філологічному розробили близько сотні навчально-методичних посібників. Притому впроваджуються й нові форми здобуття знань: використовують сайт електронного навчання УжНУ та розроблену доцентом Василем Шарканем платформу для онлайн-ового й змішаного навчання «Дискурс».

Активною є наукова робота на філфаку. За звітний період студенти вибороли 8 призових місць на всеукраїнських олімпіадах.

У 2018-му до III Міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Актуальні проблеми філології та журналістики» долучилися представники 17 областей України та 12 держав. Це, зокрема, свідчить про

співпрацю із закордонними науковими установами. Традиційними є дні факультету, професійні свята, пікніки, благодійні ярмарки, зустрічі з гостями.

Під час засідання проректор із науково-педагогічної роботи Ігор Король наголосив на необхідності створення архівних електронних ліцензійних справ для спеціальностей, які були ліцензовані раніше (орієнтовно до жовтня 2018-го).

Ректор Володимир Смоланка інформувач про створення у структурі Наукової бібліотеки УжНУ Центру наукометрії та інформаційної підтримки досліджень, а на базі НДЧ — Центру колективного користування науковим обладнанням «Лабораторія експериментальної та прикладної фізики».

Під час засідання також схвалили річний звіт УжНУ про виконання критеріїв підтвердження статусу національного, положення про Комісію з біоетики; унесли зміни до Положення про Навчально-науковий центр із підвищення кваліфікації публічних службовців, установили розміри оплати за навчання на 2018/2019 навчальний рік для студентів університету (громадян України).

Традиційно затвердили теми дисертаційних досліджень та акредитаційні матеріали, а також навчальні плани підготовки здобувачів вищої освіти (вступ-2018).

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

АНОНС

Травень виявився настільки насиченим різними подія-

ми в УжНУ, що «Погляд» може розповісти лише про частину з них. Зокрема, у наступному номері читайте про традиційні

Тиждень студентської дружби, конкурс «Міс УжНУ» та про фініш викладацької і студентської спартакіад.

ЗГАДУЄМО

Цієї весни виповнилося б 75 років В.Сливці — одному з найпомітніших ректорів Ужгородського національного університету за всю історію існування закладу.

Сам факт, що Володимир Юлійович був доктором фізико-математичних наук, професором, заслуженим діячем науки і техніки України, академіком Академії наук вищої школи, лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки (двічі), депутатом обласної ради (чотири рази), відзначений орденом «За заслуги» II ступеня та Почесною відзнакою Президента України, про багато що говорить.

Володимир Юлійович очолював виш 16 років і став у нашому ВНЗ першим ректором, якого обирали колеги. А ще відзначався людськими якостями, займався науковими дослідженнями, заснував НДІ фізики і хімії твердого тіла, був керівником спецради із захисту кандидатських дисертацій. Зрештою, започаткував і наш часопис, створивши для нього матеріально-технічну базу.

На жаль, 24 травня 2004 року Володимир Юлійович пішов із життя за надзвичайно загадкових обставин. Причини смерті не встановлені й досі... Але своєму керівникові в УжНУ віддали шану. Зокрема, установили меморіальну дошку на юридичному факультеті.

Пам'ять Володимира Сливки у відділі красназвочної літератури «Кар-

«Життя, заповнене самовіддачею»

Пам'яті Володимира СЛИВКИ (1943 — 2004)

патика» ушанували відповідною виставкою. Колишній ректор зробив чимало для розвитку альма-матер. Недарма й назва однієї з публікацій про нього — «Життя, заповнене самовіддачею» (Л.Шимон. Науковий вісник УжНУ. Серія «Фізика». — Вип. 13. — С. 124 — 128).

Крім того, погляд на рідний виш крізь призму ректорів запропоновано у виданні «Сторінки історії Ужгородського національного університету: документи і матеріали» із присвятою до 60-річчя ВНЗ, де В.Сливці відведено окремі сторінки — зі 122 до 149 (Ужгород, 2005 р.). Про заслуги й діяльність Володимира Юлійовича загадано й у розділі «Фізика Закарпаття» (с. 91 — 92) у «Нарисах з історії фізики» І.Шманька й Л.Золотуна (Ужгород, 2001). А «Науковий вісник. Серія «Історія» узагалі починається розділом «Володимир Сливка: педагог, науковець, людина», де опубліковано ряд тематичних статей науковців альма-матер, а саме М.Вегеша, В.Лазура, О.Сливки, І.Студеняка, Л.Шимона, Р.Офіцинського та О.Гомонная.

Також В.Сливці віддали належне кількома монографіями, зокрема «Фізика Закарпаття» І.Шманька (Ужгород, 2000 р.), «Фізика на Закарпатті» В.Химинця й І.Шманька (Ужгород, 2012), «Зорі Верховини» В.Пагіри (Воловець, 1995). Серед найновіших публікацій — матеріал Юрія Туряничі, экс-проректора університету, під назвою «Пам'яті вченого. Володи-

мирові Сливці цими днями виповнилось би 75...» («Ужгород». — № 15 (938). — 21 квіт. — С. 10).

Ще чимало видань, у яких ідеться про підрозділи нашого вишу, розпочинаються вступним словом тодішнього керівника В.Сливки, як, наприклад, «Ужгородському державному університету — 50 років» (І.Гранчак, О.Довганіч, В.Сливка, В.Турянчиця; Ужгород, 1995 р.).

Усі вищеперераховані та інші матеріали, запропоновані на експозиції, повно й чітко демонструють потужний зв'язок В.Сливки з альма-матер. Завідувач відділу карпатики М.Чорній зазначила: «Бібліотека УжНУ поважає Володимира Юлійовича, зокрема зберігаючи пам'ять про нього в різних виданнях (папка, яку тримає Марія Іванівна (див. на фото), уміщує цікаві інтерв'ю з ученим, присвячені йому вірші, інші публікації тощо — прим. авт.). Саме за керівництва цього очільника були створені емблема, великий герб та прапор УжДУ. Відвідувачі виставки, особливо ті, хто безпосередньо знав колишнього ректора, дякували за таке його вшанування, а молодь цікавилася й ознайомлювалася, на жаль, уже помертвостю, із цією великою Людиною через експозицію».

Володимир ТАРАСЮК,
Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

СЕМІНАР

«Клію» про 100-річчя після I світової

У ректораті нашого університету влаштували науковий семінар «Геополітичні підсумки Першої світової війни та їх вплив на долю народів Центрально-Східної Європи».

До заходу долучилися викладачі та студенти факультету історії та міжнародних відносин. Розпочав доцент кафедри новітньої історії та історіографії, заступник декана факультету Ігор Шніцер, зазначивши, що «війна 1914—1918 років не тільки докорінно змінила політичну карту Центрально-Східної Європи, а й значною мірою визначила подальшу траєкторію розвитку її народів».

Модерував голову наукового товариства «Клію», студент-магістрант Михайло Рекрутяк. Він зазначив: «Основною метою заходу було зрозуміти причини й наслідки Першої світової війни, розглянути

їх в історичному контексті методом порівняння; проаналізувати причини виникнення наступного глобального конфлікту».

Загалом виголосили 4 доповіді. Так, другокурсниця Галина Рейтій повідомила про політичне перетворення й зміну державних кордонів у Центральній та Східній Європі, магістрант Михайло Перун — про становище етнічних меншин у країнах регіону в міжвоєнний період. А магістрантка Мирослава Балого поінформувала про загострення політичних ситуацій у 30-ті роки ХХ ст. Насамкінець виступила Лілія Василечко. Вона підсумувала позитивні та негативні аспекти Версальсько-Вашингтонської системи договорів.

Варто зазначити, що на факультеті історії та міжнародних відносин такі наукові заходи організовують доволі часто. І особливо плідну роботу здійснює «Клію».

Зоя БРЮХОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

НА ДОЗВІЛЛІ

«Ніч у музеї»

Акцію під винесеною назвою, приурочену до Міжнародного дня музеїв, улаштували в Закарпатському музеї народної архітектури і побуту.

Зокрема, відбулася лекція-екскурсія з любовної магії «Закарпатські прелюїзми» (розповідав етнограф Василь Король).

Також під час заходу студія сучасного танцю «Бліц» у фолк-проекті «Віднова» виконала танець у сорочках-довганях, характерних для тереблеріцьких долин. А студенти-історики Ужгородського національного університету й представники Заслуженого академічного закарпатського народного хору долучилися до шоу-дефіле в традиційному народному вбранні мешканців Закарпаття (організатор — директор Ужгородського скансену, доцент Василь Коцан).

Серед гостей було чимало викладачів та здобувачів фаху нашого університету.

Зоя БРЮХОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

ТІЛЬКИ ФАКТ

У фіналі гандбольного Кубка України ужгородські «Карпати» перемогли львівську «Галичанку» — 28:24. Відрадно: у складі триумфаторки виступала Софія Безрукова — першокурсниця УжНУ (спеціальність «Готельно-ресторанна справа»).

СПІВЧУТТЯ

Колектив юридичного факультету з почуттям великого суму сприйняв звістку про трагічну смерть доцента кафедри цивільного права та процесу Василя Дмитровича Андрійця. Висловлюємо щирі співчуття рідним та близьким із приводу тяжкої втрати. Поділяємо Ваше горе. Переживаємо цю втрату разом із Вами. Вічна пам'ять...

Фото Мирослави ГАРАЗДІЄВОЇ

ПАМ'ЯТАЄМО

Шана ветеранам Другої світової!

До Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні профком викладачів і співробітників та рада ветеранів Ужгородського університету традиційно влаштували вогник для працівників вишу, котрі пройшли бойові дії 1939 — 1945 рр.

Одні були на фронті, дехто трудився в тилу, а хтось — діти війни... Крім буремних подій, їх об'єднує альма-матер. Іван Мешко, Григорій

Шапран, Михайло Карбованець, Віктор Сусіденко, Тамара Вишнякова, Марія Мартин, Ганна Росса, Марія Крочан згадали, як жили в час війни і як зустріли 9 травня.

Ветерани зазначили, що в той весняний день 1945-го тішилися, бо завершився страшний період, і думали: рідні повернуться додому. Тепер же під час пам'ятних днів у серцях Героїв радість із журбою обіймаються. Та й протягом усього життя зринають спогади про війну. Ними поділилися, зокрема, безпосередні учасники Другої світової.

Іван Мешко: «Завжди мене супроводжують звуки куль над головою. Не можу відповісти на запитання, чому людство не може жити мирно, який сенс війни?.. І нині без неї не обходиться».

Григорій Шапран: «Кожна невелика яма здавалася криттям. Ентузіазм, героїзм, відчайдушність — усе це я від-

чув. Дев'ятого травня прийшов до Казані, і коли разом з іншими солдатами вийшов із потяга, нас почали цілувати, обіймати, дякувати за Перемогу. Це була радість зі слюзою на очах».

...Обід, українські та фронтові пісні під баян, квіти, запалена свічка, а також Белла Троя, голова комісії з роботи з ветеранами при профкомі, у ролі ведучої. Такі традиції вогника дотримали й цього року. До слова, ветерани кажуть, що рік минув непомітно. Тож їм побажали ще наступних 365 щасливих днів при здоров'ї.

Учасників-Героїв вітали очільниця профспілкової організації викладачів та співробітників УжНУ Тамара Суран, її заступник Олександр Конопльов і голова ради ветеранів вишу Іван Чаварга. Вони також передали поздоровлення від керівництва альма-матер.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

ПОСТАТІ АЛЬМА-МАТЕР

Зустрілися в нього вдома. Помешкання почесного громадянина Ужгорода нагадувало насамперед про хобі господаря й було таким собі художньо-етнографічним музеєм у мініатюрі: прикрашене картинками й такими ж різними тарелками, кошмиками, серветками... А ще піаніно, яке хай побіжню, та асоціювалося з іншим улюбленим заняттям — церковним співом. Цій справі присвятив понад 40 років (найстаріший виконавець в українському греко-католицькому хорі ім. отця Августина Волошина Ужгородського Хрестовоздвиженського кафедрального собору).

Крім того, із 92 років І.Мешко, 73 пропрацювавши на різних посадах, 63 віддав діяльності на педагогічній ниві. Так чи інакше причетний до підготовки понад 10 тисяч спеціалістів і є патріархом економічної науки на Закарпатті. Символічно: маючи різні нагороди (як ось орден «Знак Пошани»), міністерську медаль «За відмінні успіхи в роботі», значок «Відмінник освіти» тощо), проживає на вулиці Героїв... Бо сам є Героєм, притому скромним...

ШЛЯХ У НАУКУ

У родині І.Мешка було 11 осіб (дідусь, бабуся, батьки й 7 дітей). У рідному селі Лецовиця Мукачівського району, де народився 23 листопада 1925 року, закінчив початкову школу. Потім навчався в неповній середній (понад 7 кілометрів пішки в один кінець!) у Чинадієві й торговельній у місті над Латорицею. «Тоді вартість року здобуття освіти сягала ціни однієї корови. Але я, із багатодітної сім'ї, навчався на «відмінно», тож доводилося сплачувати тільки 10 відсотків від загальної суми», — згадує І.Мешко. Одержавши в 1945-му атестат, наступні три роки працював головним державним інспектором краю з торгівлі. У Львові закінчив вищі курси торговельних працівників та екстерном торговельно-економічний інститут. Кілька років у Мукачеві був директором кооперативного технікуму.

У Місті Лева вступив до аспірантури, 1956-го захистив кандидатську дисертацію. І в тому ж році з лютого став трудитися на кафедрі політекономії в Ужгородському університеті. Відтак — на загальнонауковому й заочному факультетах. На початку 1970-их рр. І.Мешко захистив докторську дисертацію. 25 років очолював економічний підрозділ. Невипадково, мабуть, просив передати вітання экс-деканом Василю Мікловді та нинішньому керівникові Віталію Сержанову. Зрештою, усім колегам, хто пам'ятає... (Виконую бажання через газету!)

«Коли прийшов працювати в університет, то було два кандидати економічних наук, а «передавав» деканат із сімнадцятьма кандидатами й трьома докторами наук», — утішно стверджує Іван Михайлович. Без нього важко

увявити створення основ економічної освіти на Закарпатті. Фактично наш ветеран заклав її гірчичні зерна. Пригадуєте відповідну притчу, яку розповів Ісус Христос: коли вони висіваються в землю, то є найдрібнішими за все насіння, а виростають найбільшими... (Утім, про духовне — дещо нижче).

Авторитетний науковець має понад 100 друківаних праць, зокрема посібник, рекомендований МОН для студентів-економістів, та за темою докторської. Викладав 10 дисциплін. Із них улюблена — історія економічних учень. Як істинний дослідник, продовжує читати видання, особливо про відкриття. Перекоаний: якби ще раз міг обрати життєву дорогу, вона була б теж педагогічною. Свого часу мав змогу піти й до науково-дослідного інституту, проте тяжів саме до педагогіки. І стверджує, що у світі є дві професії, які вимагають особливої любові до людей, — лікаря й учителя.

ОСВІТА, МОЛОДІСТЬ, ПРОГРЕС...

«У мої часи існувала субординація між студентом і викладачем. Не готовий уважати, що такого ступеня збереглася й досі. Боюся, чи не занадто вона «скоротилася», — розмірковує І.Мешко. — А ще сама система навчання інша. Американський підприємець і громадський діяч-філантроп Білл Гейтс не задоволений аудиторним рівнем викладання. Тепер потрібно працювати не на знання студента, а виявляти його здібності, талант, індивідуальні особливості. Та на цьому шляху перешкодою є масовість освіти. Сучасна педагогіка не має змоги акцентувати увагу на задатках юнаків і дівчат, бо дається мало часу. І все ж у природному циклі й суспільному житті діє принцип оптимального режиму. Його потрібно дотримуватися. Теорія без практики — мертва, а практика без теорії — сліпа. Між ними повинно бути раціональне співвідношення».

Крім того, Іван Михайлович згадує класика, котрий казав: молодість не потребує коментаря. Адже вона була, є й буде красивою, бо, за словами іншого мудреця, у молодості ми живемо майбутнім, а на старості — ілюзіями з минулого. Водночас покоління на покоління не схоже. А проблема, яку стосовно батьків та дітей порушив Іван Тургенев, завжди існуватиме. «Старість багато в чому не розуміє молодість, а молодість — старість. Та одне без іншого не може обійтися. Потрібні взаємоповага й взаєморозуміння», — переконаний ветеран. І додає: раніше всі, хто вчився, знали: без фізичних, духовних зусиль балів не отримаєш. «На жаль, нині (це основний дефект сучасної педагогіки у світі) можна здобути оцінку без особливих зусиль. Технічний прогрес розширює інформаційне поле знань, та водночас породжує й дух лінивства: легшим шляхом є змога дістати більше відомостей. Діти не хочуть учти таблицю множення, оскільки є комп'ютер. Коли ж я навчався, вимогливість була вищою», — стверджує Іван Михайло-

Патріарх економічної освіти на Закарпатті Іван МЕШКО: патріот-захисник Батьківщини, педагог і... філософ

вич. Подумавши, додає: невідомо, куди рухається процес глобалізації. Вона загрожуватиме розвитку індивідууму. Хоч багато що вирішується без нашої участі. «Це питання не розв'язане ні у філософському, ні в теософічному планах. Сказано ж: усі дні наші порахували й записали в Книзі ще задовго до того, як ми були зачаті в утробі матері. За що тоді відповідаємо, а за що — ні? Відомо чимало прикладів, коли та чи інша людина ставала жертвою обставин. Яку давати пораду, коли в конкретній ситуації від нас може нічого не залежати?» — роздумує Іван Михайлович. — Пригадайте роман Віктора Гюго «Знедолені». Зокрема, про умови для індивідуального розвитку героїв. Або в СРСР прописали навіть стандарт пошиття... штанів. Імовірно, у майбутньому діятимуть ізольовані громади, котрі прийматимуть рішення. Таких у світі вже є декілька. У них людина від народження й до смерті отримує прожитковий мінімум. А якщо хоче більшого — повинна працювати. До речі, помічено: у суспільствах, де забезпечено той життєвий мінімум, злочинність знижується на 80 відсотків».

ЗАГРАВА ВІЙНИ

Спілкуючись напередодні Дня перемоги, не могли обійти тему минулих і сучасної воєн. «Не забуду 15 березня 1939 року. Плакав, як мала дитина, коли «впала» Карпатська Україна й Закарпаття окупували», — зізнається ветеран. Згадує, що в 1944-му брав участь у

партизанському загоні, котрий діяв під керівництвом Василя Русина в Мукачівському й Свалявському районах. Як учасник війни, має ордени, медалі. «Із того буремного часу найрадіснішими були 8 та 9 травня, коли настала Перемога. А найсумнішим — день загибелі шкільного товариша. У нього влучили близько 20 куль під час сутички в лісі з угорськими військами. Цей епізод гострим ножем урізався в життя й досі не виходить із пам'яті», — із сумом констатує колишній партизан. Саму ж боротьбу із фашизмом у Другій світовій війні І.Мешко вважає визвольною, а для українського народу — ще й особливо трагічною, оскільки співвітчизники воювали по обидва боки й зазнали значних утрат.

Щодо нинішньої ситуації на Сході України зауважує: «У когось із діячів минулого прочитав: той, хто розпочинав війну з Україною, ще ніколи її не вигравав. Скільки пройшло через нашу Батьківщину воявоначних представників різних народів? Уже й нема тих народів, а Україна стоїть. Історія (українська та російська) не простить, що зведено лобами двох великих сусідів. І хоч доведеться оплакати ще не одну жертву, але в результаті вторгнення агресора маємо й зміцнення нашої державницької сутності», — уважає І.Мешко. А до всіх війн у світі має тільки негативне ставлення...

ВІД «ЧОВНИКА» ДО «КРЕЙСЕРА»

Ужгород мудрий співрозмов-

ник асоціює насамперед із нашим університетом. «Я прийшов до рідного закладу, коли він був «човником». А тепер це — «крейсер». Дуже розвинувся, пропонує десятки спеціальностей. Коли почав працювати в УжДУ, функціонували тільки історичний, філологічний, медичний, біологічний, хімічний і фізико-математичний факультети. У 1945 році, щоб було кому навчати дітей, до обласного центру за Карпатами направляли цілу армію педагогів зі Східної України. На початку життєдіяльності вишу трудилися 2 професори, 1 доктор і десь до 40 кандидатів наук. А тепер одних професорів у кілька разів більше ніж усіх, хто тоді захистився. За моєї молодості нараховувалося 3—3,5 тисячі студентів, а нині? Маємо університет зі світовим іменем! У нашому краї роль закладу взагалі безцінна: формує інтелектуально-освітню й науково-культурну аурію для всього населення Закарпаття. «Рідному вишеві бажаю успіхів, зокрема на теренах освіти й наукових досліджень, зв'язків із відповідними науковими центрами й доброї слави», — додає співрозмовник.

ПРО ДУХОВНЕ

Пригадуєте, я згадав про гірчичні зерна? У вільний час І.Мешко читає. Як обов'язкове — Святе Письмо. Притому з тлумаченнями словниками. «Там (у Біблії — прим. авт.) багато життєвої мудрості, про яку людство забуло», — говорить Іван Михайлович. Сам глибоко вірить у Бога, але життя прожив фаталістом. «Ora et labora — «молиться й трудиться», — казали древні римляни. З іншого боку, чимало справді залежить від обставин. Хоч, за Аристотелем, людина є суспільною твариною, наділеною розумом, а за Папою Іваном Павлом II, — великою загадкою», — по-філософськи трактує колишній декан економічного факультету.

«ЖИТТЯ ПРОЖИТИ — НЕ ПОЛЕ ПЕРЕЙТИ»

Як справжній закарпатець, І.Мешко найбільше дорожить родиною. Одним із найважливіших спогадів залишається вінчання та 66 років практично безхмарного сімейного життя. Тішитися, що діти теж стали педагогами. Зокрема, син — математик. Донька — англійський філолог. Інша — художник-педагог. Онук — теж. До речі, загалом має 4 внуків і 3 правнуків. Найчастіше збираються разом на великі релігійні свята — Великдень, Різдво, а також улітку. Уже без дружини... Співрозмовник уважає, що «життя прожити — не поле перейти». А головна теза: не роби іншій людині того, чого не хочеш робити самому собі. Якщо можеш — допоможи, а зла зумисне не роби ніколи. «Людське серце не повинно містити злобу, ненависть, заздрість. І ще одне: ми прийшли в цей світ не для радощів, а щоб допомагати один одному, бо життя дорога сповнена величезних проблем», — насамкінець додав І.Мешко...

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

ОДИН ОБ'ЄКТОМ

• **ВІДЗНАКА** • Микола Палінчак, декан факультету міжнародних економічних відносин, отримав нагороду «За заслуги перед Закарпаттям». Державні відзнаки йому та іншим членам у Закарпатській ОДА вручав її голова Геннадій Москаль.

• Відзнаку від віце-прем'єр-міністра України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції отримала викладач УжНУ Ольга Єгорова. Вона презентувала науковий доробок кафедри міжнародних економічних відносин — монографічні дослідження та наукові посібники-практикуми «Економіка та економічна безпека держави» і «Україна в системі європейської інтеграції».

• **ПАТЕНТНЕ** • Голова відділу патентно-ліцензійного забезпечення та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності УжНУ Катерина Скубеніч представила наш виш на семінарі з питань створення в Україні мережі Центрів підтримки технологій та інновацій. Захід улаштували Міністерство економічного розвитку і торгівлі України та Всесвітня організація інтелектуальної власності. У доповіді К.Скубеніч зазначила, що Ужгородський університет — власник близько 830 патентів. Від початку 2018-го науково-педагогічні працівники стали авторами патентів України на винахід (9) та корисну модель (18).

• **ЛЕКЦІЯ** • До 32-ої річниці аварії на Чорнобильській АЕС в УжНУ організували лекцію. Студентка другого курсу відділення словацької філології Надія Логойда розповіла про свою зимову поїздку в зону відчуження. Дівчина поінформувала про ситуацію в тій місцевості, а також про те, як туди потрапити.

Ангеліна УГРИН, Сніжана ТЮК, Вероніка СТЕПАНЧАК, студентки відділення журналістики.

КОНФЕРЕНЦІЯ

Кажуть, життя схоже на потяг. І коли ми робимо щось вагоме, то є не пасажиром, а машиністом. Саме таку роль виконує й альма-матер. Це підтверджує й XI Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Сучасні аспекти збереження здоров'я людини», у якій узяли участь різні підрозділи нашого університету.

Медичний (зокрема, кафедри факультетської терапії, пропедевтики внутрішніх хвороб), біологічний і факультет післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки були співorganizаторами вищезгаданого наукового форуму, до якого також долучилися Закарпатська ОДА, словацькі виші та ужгородські заклади вищої освіти, санаторій «Квітка полони», де, власне, відбувся захід. Окремо слід відзначити науководослідний інститут фітотерапії УжНУ. Торік названий підрозділ зустрів 25-річчя, і ще одна пройдена сходинка його життєвого рубежу тільки дала поштовх до нових здобутків. Варто віддати належне насамперед медичній династії Ганичів, про котру вже розповідав «Погляд». Зокрема, і цього року головою оргкомітету виступила Оксана Ганич — директор НДІ фітотерапії, професор, заслужений діяч науки і техніки України, почесний голова Закарпатської обласної управи Союзу українок. До речі, нещодавно Оксану Миколаївну нагородили орденом княгині Ольги II ступеня за значний особистий внесок у розвиток держави.

Власне на конференцію з'їхалося понад 120 осіб: докторів, кандидатів медичних наук,

практичних лікарів із різних регіонів України та закордону (зі Словацької та Сербії). Пленарні, стендові доповіді, круглий стіл «Сучасний стан і перспективи Закарпатської курортології», збірник наукових

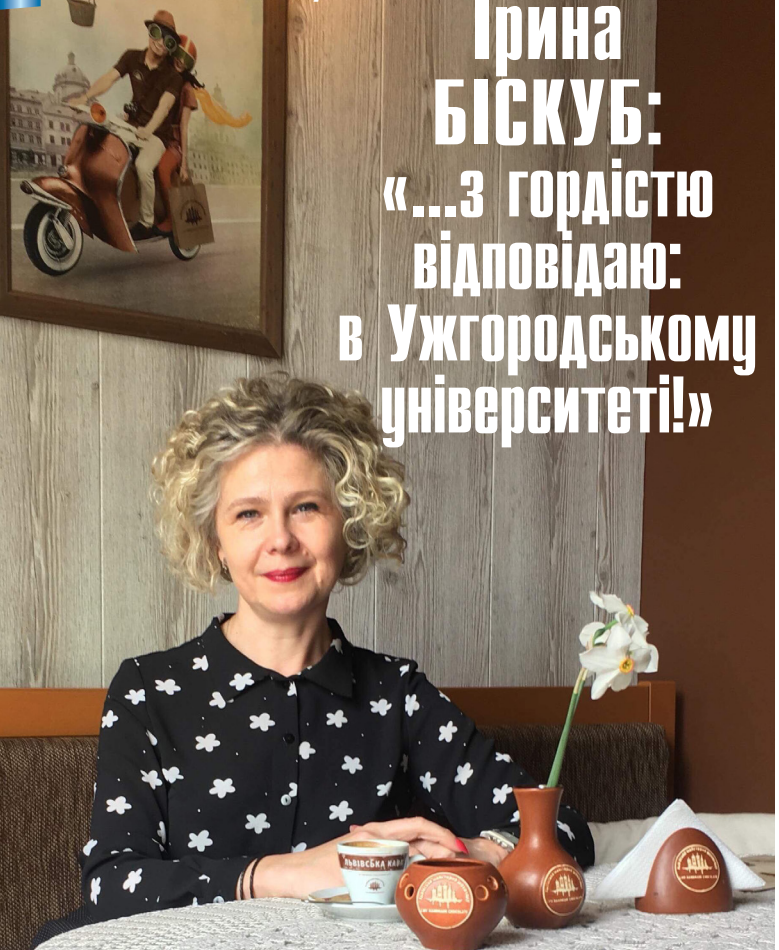
праць обсягом майже 400 сторінок, виданий зусиллями оргкомітету, — те, що робило захід змістовним і «живим». Учасники приділили увагу розгляду таких питань: застосування лікарських рослин та засобів

рослинного походження; оздоровче харчування й апіфітопрофілактика; використання питної, зокрема мінеральної, води для профілактики, оздоровлення й лікування; збереження та відновлення біологічного різноманіття; сучасна корекція патології внутрішніх органів тощо.

Важливо відзначити: організацією вищезгаданого форуму клопочеться династія медиків, котрі роблять дві великі справи — переймають

Миррослава ГАРАЗДІЙ, «Погляд».

ГОСТЯ-ВИПУСКНИЦЯ

Ірина ПАВЛЮК:
«...з гордістю
відповідаю:
в Ужгородському
університеті!»

Квітень і травень для УжНУ — традиційно насичені різними заходами: конференціями, відзначеннями, зустрічами... У цей час до нашого університету прибуває й чимало гостей. Серед них — відомий науковець, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки І.БІСКУБ. Ірина Павліук, до речі, випускниця нашого вишу (!), погодилася на інтерв'ю для «Погляду».

— **Що Вас змусило залишити справи й приїхати на святкування 20-річчя факультету міжнародних економічних відносин УжНУ?**

— Ювілей перспективного та прогресивного підрозділу — прекрасна нагода висловити пошану та побажання наукового й творчого

розвитку колективів факультету міжнародних економічних відносин. А коли таку дату відзначають знаковою науковою подією — Міжнародною науково-практичною конференцією — що може бути кращим стимулом відвідати прекрасний Ужгород, зустрітися з колегами, обмінятися науковими

ідеями?! Звісно, особливого шарму додає цвітіння сакур :)

— **Якщо цвітіння уявно перенести на факультет МЄВ, то що б відзначили за 20 років його зростання?**

— Підрозділ очолює знаний у регіоні, Україні та за її межами науковець, організатор, професійний викладач та чудова людина, професор Микола Палінчак. А коли стало питання входження кафедри прикладної лінгвістики саме до складу цього підрозділу, щиро зраділа за колеги та студентів, адже в УжНУ на наших очах під керівництвом професора Михайла Полюжина народжується нова прогресивна модель прикладної лінгвістики, аналогів якої немає в Україні. Завдяки плідній співпраці кафедри ПЛ та адміністрації факультету встановлюються нові міждисциплінарні зв'язки між філологічною цариною та міжнародними економічними студіями, що, на моє глибоке переконання, із часом актуалізуються в спільних наукових та методичних проектах. Маю на увазі насамперед розширення спектру іноземних мов, які викладають студентам прикладної лінгвістики, започаткування мовнокультурних центрів тощо. Це все було предметом обговорення під час зустрічей із колегами з факультету МЄВ та участі в конференції.

— **На якому рівні підтримують стосунки з факультетом?**

— Я є випускницею Ужгородського університету й завжди пишаюся цим фактом своєї біографії. Саме в УжДУ ще студенткою розпочала наукову кар'єру під керівництвом доцента Ольги Мочар. Микола Палінчак і Михайло Полюжин були моїми викладачами. У мене хороші вчителі! Після захисту докторської дисертації вже чимало років співпрацюю з кафедрою прикладної лінгвістики УжНУ, адже сама очолюю такий же підрозділ у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки в Луцьку. Протягом трьох років виконувала обов'язки голови ДЕК на бакалаврських та магістерських іспитах. Постійно підтримуємо наукові та особисті контакти, а після переходу кафедри до факультету МЄВ відкрилися нові

перспективи для спільних наукових та освітніх проектів у сфері політичної та економічної лінгвістики.

— **Яким є нині розвиток прикладної лінгвістики?**

— Узагалі це унікальна наукова та освітня спеціальність. Вона відкриває двері практично до всіх галузей науки. У Сполучених Штатах ПЛ — одна з найкомерційніших спеціальностей, пов'язаних із методикою викладання іноземних мов. А ще — гарний освітній бізнес, покликаний оптимізувати непростий процес вивчення англійської мови. Усі сертифіковані американські та британські тренери мають освітній ступінь із прикладної лінгвістики. Потужним є й соціолінгвістичний напрям, до якого належать політична, економічна (лінгвістичний маркетинг), юридична лінгвістика, ну й, звісно, мовна політика та мовне планування. Комп'ютерна й корпусна лінгвістика, машинний переклад, комп'ютерна лексикографія — традиційні напрями прикладної лінгвістики, пов'язані із застосуванням комп'ютерних технологій під час обробки природної мови. Штучний інтелект та комунікація людини й ПК — ті галузі прикладної лінгвістики, які викликають найбільше зацікавлення в студентів.

— **Ви задали про студентів. Чим особлива підготовка саме лінгвістів?**

— Переконана, освіта XXI століття — уже не освіта за професіями, що неможливо швидко змінюються в умовах науково-технічного прогресу. Порівняйте фах бухгалтера або перекладача сьогодні й 20 років тому — два різні набори професійних умінь. Особливістю прикладної лінгвістики як університетської спеціальності є те, що студент під час навчання здобуває значно ширший комплекс навичок із різних сфер. Насамперед професійне володіння рідною та двома-трьома іноземними мовами, комп'ютерними технологіями, уміннями перекладу, роботи з комп'ютерними інтелектуальними системами, програмами автоматичної обробки природної мови. З упевненістю стверджую, що

сфера працевлаштування прикладних лінгвістів практично безмежна — від викладача-новатора до експерта зі штучного інтелекту, від розробника програмного забезпечення — до професійного дипломата. Прикладні лінгвісти знають, як максимально ефективно застосовувати мову для розв'язання практичних потреб цивілізації. Із переходом до факультету МЄВ ПЛ в Ужгороді поступово перетворюється в унікальну модель освітньої спеціальності, випускники якої, крім іноземних мов та основ програмування, володітимуть навиками крос-культурних, міжнародних студій. Це — перший такий формат в Україні. Широко радію за абітурієнтів, котрі сьогодні обирають саме прикладну лінгвістику, оскільки впевнена в їхньому успішному професійному майбутньому. До прикладу: 90 % наших студентів-бакалаврів працевлаштовані за спеціальністю вже під час навчання.

— **На завершення розмови не могли Вас не спитати, які враження загалом викликають університет і Ужгород?**

— Для мене Ужгород — затише європейське місто, з особливим шармом багатомовності, ароматом кави, цвітінням сакур, ну й, звісно, — це академічне місто із власним класичним вишем. Мене часто запитують, де вивчала англійську мову, і я завжди з гордістю відповідаю: в Ужгородському університеті! І досі безмежно вдячна викладачам — доценту Завальській, професорам Полюжину, Гудманяну, Фабіан та багатьом іншим. Прикладна ж лінгвістика — спеціальність майбутнього, і це чудово розуміють викладачі відповідної кафедри. Люблю повторювати: те, про що звичайні люди дізнаються з новин, для студентів-лінгвістів — навчальний матеріал. Бажаю колективі кафедри та загалом факультету міжнародних економічних відносин творчих злетів, натхнення, талановитої молоді та професійного зростання. Сподіваюся на подальшу плідну співпрацю!

Володимир ТАРАСЮК, «Погляд».

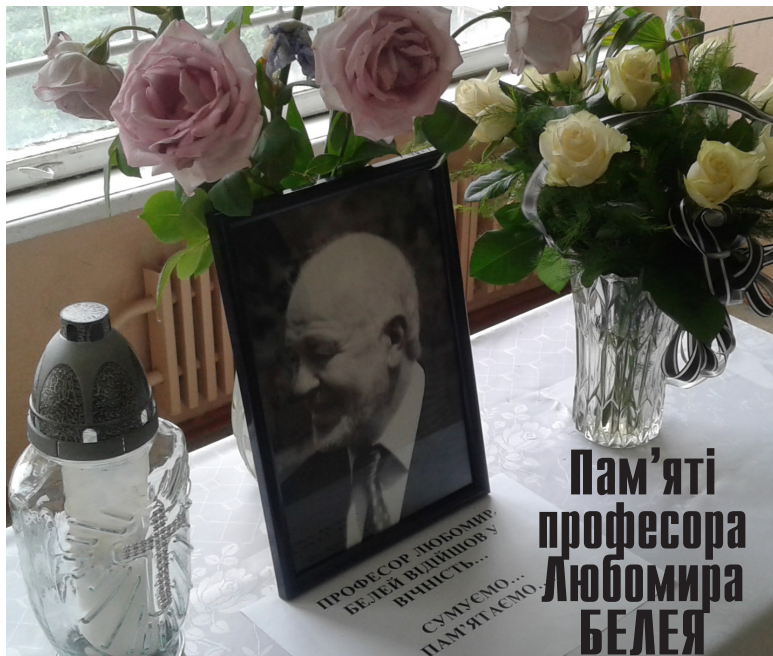
СПІВЧУТТЯ

12 травня 2018 року на 57-му році життя відійшов у вічність відомий в Україні та світі мовознавець Любомир Омелянович БЕЛЕЙ. Зупинилося серце чудової людини, невтомного трудівника, професора кафедри української мови філологічного факультету Ужгородського національного університету.

Народився Л.Белей 18 березня 1962 року в селищі Войничів Калуського району Івано-Франківської області. У 1983-му закінчив українське відділення філологічного факультету УжНУ. Любомир Омелянович пройшов славний трудовий шлях від аспіранта, викладача вишу до доктора філологічних наук, професора. Він реалізувався як талановитий науковець, захистивши 1986 року кандидатську дисертацію «Варіантність антропонімів на

різних рівнях української мови», а 1997-го — докторську дисертацію «Українська літературно-художня антропонімія кінця XVIII — XX ст.». Із 1986 до 2000 рр. Л.Белей — викладач, доцент, професор кафедри загального і слов'янського мовознавства, із 2000-го — професор кафедри української мови УжНУ, у 2005 — 2007 рр. — проректор із навчально-виховної роботи альма-матер. Створив Науково-дослідний інститут українистики ім. Михайла Мольнара. Досліджував українську та слов'янську ономастику, історію української літературної мови, старослов'янську мову, мову та культуру української діаспори, а працював у царині лексикографії та перекладу.

Широкі визнання здобули його праці: «Функціонально-стилістичні можливості української літературно-художньої антропонімії XIX — XX ст.» (1995), «Старослов'янсько-український словник» (2001), «Нова українська літературно-художня антропонімія» (2002), «Українські імена колись і тепер» (2010), «Ім'я дитини в українській родині» (2011),

Свічка скорботи на філологічному факультеті

«Не минаючи ані титли... Лінгвобіографія старослов'янської мови» (2015), «Русинський

сепаратизм: націєтворення in vitro» (2017) тощо. Любомир Омелянович підготував до друку та

опублікував маловідомі в Україні праці Д.Дорошенка, Ю.Шевельова, Є.Маланюка, А.Животка, Ф.Тіхова, М.Мольнара. Роботи науковця стали основою багатьох дипломних та дисертаційних досліджень. Під чуйним керівництвом професора захистили кандидатські дисертації 7 перспективних науковців. Л.Белей знають в Україні та поза її межами.

Слово Любомира Омеляновича в науці, суспільному житті краю високо цінувалося. Талановитий педагог і науковець, він мав глибоку шану й повагу серед колег-викладачів, студентів. Найкращі людські риси визначали його особистість. Був дбайливим сином, люблячим чоловіком, зразковим сім'янином, батьком трьох прекрасних дітей. Любомир Омелянович Белей — професіонал, доброзичливий, толерантний Учений та Учитель. Таким він залишиться в нашій пам'яті.

Нині ми сумуємо разом із його мамою, дружиною Галиною, синами Лесем, Остапом, донькою Яриною й висловлюємо щирі співчуття всій родині.

Колектив Ужгородського національного університету.

СТОСУНКИ

Одвічною темою для дискутування залишаються взаємовідносини викладачів та студентів. З одного боку, університетська класична традиція диктує формальне спілкування, а ось динамічне сьогодення та європейський напрям життя — тяжіння до дружнього формату. Тут запитано більше ніж відповідей. Утім, спробуймо розібратися...

Варто зазначити, що від способу комунікації залежить формування світогляду майбутніх фахівців. Нещодавно на сайті одного з вітчизняних інститутів натрапила на думку: «Викладач — посередник між науками та студентами, і тільки від нього залежить, яким буде випускник ВНЗ — грамотним фахівцем або ледачим авантюристом» (kibit.edu.ua). Ці слова підтверджують класичну схему стосунків між наставниками й вихованцями. Справді, покликання педагога — мотивувати здобувачів фаху до творчої діяльності. І місія викладача — виправляти хибні твердження так, щоб не погасити полум'я ентузіазму, бачити зорі в калюжах, тобто розгледіти талант навіть у найзакомплексованішому індивіді. Завдання ж студента — учитися, набирати досвіду від старших колег, а зокрема, за Карлом Ясперсом, — ще й бути ініціаторами в здобутті знань. Кожен має свою роль та конкретну мету. Задля цього в педагогічному вихованні існує така думка: «Характер взаємин викладача і студентів повинен бути виключно діловим, становити собою цілеспрямовану взаємодію, спрямовану на ефективно здійснення цих цілей» (Денисенко В. Оптимізація взаємин викладача і студента як чинник становлення особистості майбутнього педагога // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. — 2015. — Вип. 67. — С. 334).

Вищенаведеної думки дотримуються наставники, які хочуть завжди залишатися зразком для наслідування. Тому намагаються робити все згідно з університетськими положеннями. Тим паче, межа переходу від формальності до неформальності нечітка. Більше до ділових стосунків схиляється Юрій Млавець, доцент кафедри кібернетики і прикладної математики: «До одних студентів потрібно суворіше ставитися, до інших — ні. Усе залежить від того, як юнаки й дівчата це сприймають. Ну, і наставники теж. Стосунки, думаю, переважно повинні залишатися діловими. Якщо перейти на неформалізм, то існуватиме загроза втрати викладачем авторитету». Водночас значна дистанція між педагогом і здобувачем фаху може стати бар'єром для цілковитого порозуміння між ними. Юрій Юрійович каже: «Своєрідну «відстань» потрібно скорочувати. Як

це, скажімо, роблять європейці. Проте, у них зовсім інший рівень спілкування. Гадаю, наша молодь зможе дійти до такого хіба через 5—6 років. Тамешні студенти самі хочуть щось учити, ходять на консультації. Наші ж дещо інші». Водночас Ю.Млавець упевнений: добре, коли викладач для вихованця є другом, із котрим можна поспілкуватися не тільки в межах дисципліни.

Про важливість балансу ділових та дружніх контактів зазначила Вікторія Омелянська, старший викладач кафедри психології факультету суспільних наук: «Психологічні особливості визначають, що і формальні, і неформальні стосунки мають місце в спілкуванні, зокрема професійному. Слід дотримуватися рольових позицій «студент — наставник». І з обох боків брати до уваги людські характеристики на кшталт чуйності,

спілкування може добре вплинути на навчальний процес, покращити взаємини та повагу. «Уважаю, що повинні існувати розуміння наставника й вихованця насамперед як людини з людиною. І не тільки в межах ділового формату. Є хороший фільм про те, яким має бути викладач. Називається стрічка «Імператорський клуб». Місія педагога — учити не тільки предмет, а й життя», — каже третьокурсник математичного факультету Михайло Міговк. Тож, як бачимо, переваг у неформальному типі спілкування теж чимало. Водночас варто зважати на його доцільність за конкретної ситуації.

Відродно, що в УжНУ існує гармонія збереження класичних традицій та новітніх тенденцій. Крім звичних аудиторних пар, іноді викладачі експериментують. Наприклад, одного разу доцент

мати межу. Також стосунки залежать від готовності самих наставників та вихованців до таких взаємин. Запитуюмо в психолога, чи здатні ми до цього спілкування. «Усе залежить від індивідуальних особливостей. Скажімо, чи спроможний викладач бути щирим і відвертим зі студентами? Адже неформальні стосунки передбачають ділитися переживаннями, обговорювати з молоддю її проблеми. Ми потроху наближаємося до певного стирання кордонів, схиляємося до європейського стилю», — каже В.Омелянська.

У цілому викладачі й студенти повинні працювати заради спільної мети. Однак часто молодь прагне ставлення до себе не так до учнів, а як до колег. До слова, університетське звертання до юнаків та дівчат на «Ви» підкреслює: людина досягла певного статусу, улилася в нову, вишівську, спільноту, тож

ТВОРЧІ ПРОЕКТИ Зробив? На публічний захист!

Журналісти-другокурсники презентували практичні роботи перед журі

УПрес-клубі молодого журналіста «Медіаперспективи» у вигляді публічної модульної контрольної з «Теорії і методики журналістської творчості» (викладач — Юрій Бідзілео) другокурсники презентували радіопакети, які готували впродовж семестру.

Сформувавшись у декілька груп, студенти створили авторські програми з найрізноманітніших тем.

Разом із завідувачем кафедри журналістики, професором Юрієм Бідзілео, а також доцентами Галиною Шаповаловою, Лесею Поліхою, Володимиром Тарасюком, викладачами цього ж підрозділу Валерієм Ковачем і Наталією Толочко старання новачків оцінювали головний редактор газети «Неділя» Михайло Носа, продюсер Філії ПАТ НСТУ «Закарпатська регіональна дирекція» (телеканал «Тиса-1», радіостанція «Тиса FM») Євген Тичина, завідувач редакції інформаційних програм телеканалу «Тиса-1» Костянтин Левін, радіо-журналіст, зновник інтернет-радіо «ЕдЕн» і випускник відділення журналістики УжНУ Олексій Уманський та головний редактор сайту Uzhgorod.in Тетяна Вашаргелі.

Для того, аби максимально продемонструвати тематичне наповнення, команди вдало підкреслили спрямування свого радіо, підготувавши не тільки творчі доробки, а й попрацювавши над дрес-кодом, презентаціями та назвами. Загалом було представлено п'ять програм таких умовних радіостанцій: «Філфайта», «Довкола світу», «УжНУ Лайф», «Плафон» і Mind FM, яку визнали найкращою. Ведучі останньої, зокрема, запропонували чимало цікавої інформації, спрямованої на тих, хто думає, адже саме таким є гасло Mind FM.

Для створення радіопакетів майбутні журналісти залучали викладачів, студентів та навіть робили опитування серед містян. Другокурсники продемонстрували високий рівень підготовки, хоч і ще не є професійними радіянниками.

Кожен член журі висловив початківцям зауваження та побажання. Позитивно відзначили різноманітність обраних тем, креативний підхід, уміння орієнтуватися на цільову аудиторію, уявляти майбутнього слухача. Студентам побажали сміливості й упевненості подальших кроків у журналістиці.

Каріна НЕГРЯ, студентка відділення журналістики.

Фото Антоніни ЗЕЛЕНЕЦЬКОЇ

Педагог, друг чи два в одному?!

Студенти інженерно-технічного факультету Анна-Марія ПАЙДА (1 курс магістратури), Томас ГЕДЕОН (2 курс) і доцент кафедри комп'ютерних систем та мереж Василь ПОЙДА: «Спілкуватися потрібно з усмішкою»

співчутливості, урахування особистих проблем тощо».

Безумовно, неформальність сприяє кращому порозумінню. Наприклад, ніщо не забороняє викладачеві поспілкуватися зі студентом за чашкою кави. Однак не слід забувати про субординацію. Також варто зважати на конкретні обставини, за яких така комунікація відбувається. Скажімо, неформальна розмова може особливо знадобитися вихованцю, котрому, крім педагога, скажімо, більше немає до кого звернутися. Зокрема, такі роздуми наштовхнули на спілкування зі студентами нашого вишу стосовно цієї теми.

«Я вважаю, що відповідні взаємини повинні бути неформальними, але в міру. Здобувач фаху, думаю, може розраховувати на допомогу від викладача щодо певних особистих питань, адже наставник — старший колега із чималим досвідом, отож здатний завжди щось порадити», — зауважує першокурсниця відділення журналістики Олександра Костьо. Стирання так званих кордонів

кафедри журналістики Галина Шаповалова, котра, як знають усі студенти, є прихильницею ділового спілкування, провела заняття зі старшокурсниками в неформальній атмосфері під квітучою яблунею. У цьому вбачаємо певні нотки закордонної манери викладання.

До прикладу, у Голландії лекції трансформуються в семінари: наставники дискутують зі студентами з приводу якоїсь теми. І до речі, замість українських 3—4 занять щодня там... 2—3 пари на тиждень (притомно з профільних предметів). Цікаво: якщо потрібна індивідуальна зустріч із викладачем, щоб обговорити свою письмову роботу, можна записатися в секретаріаті або домовитися електронним листом. У Данії під час занять дозволяють їсти, однак суворо ставляться до запізнення. Ті, хто навчаються в Америці, знають, що в деяких випадках педагоги дозволяють звертатися на ім'я, як до друга, проте варто пам'ятати, що це не означає зрівняння статусів.

Як бачимо, за кордоном неформалізм вітається, але все повинно

із нею готові розмовляти нарівні. Але якщо поглянути з іншого боку, часто самі ж студенти здатні брати, проте нічого не віддавати натомість. Мова про випадки, коли вихованці висловлюють чимало претензій до наставників, забувають про повагу до них або ж навіть елементарно привітати, наприклад, із Днем педагога чи іншим святом. І в цій ситуації, можливо, неформальне спілкування допомогло б.

Як на мене, не так важливо: викладач звертається до студента на «ти» або «ви»; спілкується з вихованцем за тією ж чашкою кави; обговорює питання, не пов'язані з навчанням... Головне — щоб комунікація була результативною, приносила задоволення обом суб'єктам. Здається, немає таких педагогів, котрі б відмовили допомогти учневі в життєвих проблемах. Недаремно ж і називаються наставниками. Отож хто викладач для студента: просто педагог, друг чи два в одному — вирішуйте самі...

Тетяна ЛЕСЮК, студентка відділення журналістики.

О Н О В Л Ю Є М О С Ь

На факультеті міжнародних економічних відносин урочисто відкрили кабінет Асамблеї громадських рад.

Зі вступним словом виступив декан, професор Микола Палінчак, який повідомив: «Громадська рада та громадські організації виконують неocenнену роботу, допомагаючи різним закладам. Основна ідея — створити аудиторію на базі факультету, яка б відображала діяльність Асамблеї. Цей кабінет став кращим, було змінено покриття, здійснено косметичний ремонт і оснащено

У кабінеті «поселилась»... Асамблея!

сучасними стендами. За все вищезазначене хочеться сказати окреме спасибі депутатам Закарпатської обласної ради Андрію Андрієву». Голова Асамблеї громадських рад Федір Харута вручив геральдику Закарпаття М.Палінчаку за активізацію громадських процесів та виконану роботу; нагородив і А.Андрієва.

Проректор із науково-педагогічної роботи Ігор Король зауважив: «Факультет міжнародних економічних відносин є одним із кращих у виші. Має велику історію співпраці з дипломатичними представниками з України та закордону, співро-

бітництво з громадськими радами й організаціями, які намагаються зробити наше життя кращим». Настанови для молоді, а ще вдячність за участь у доброчинстві для ВНЗ висловив голова обласної організації Національної спілки письменників України Василь Густі. На відкриття завітали й бізнесмен Юрій Майборода, генеральний директор фірми Brokelman В.Гжешук. До речі, за підтримки пана Вітека, як проанонсував М.Палінчак, у вересні відкриють ще одну аудиторію — центр польської культури.

Зоя БРЮХОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

О П И Т У В А Н Н Я

Який вплив має Інтернет на молодь УжНУ?

Саме на таке запитання «Погляду» відповідали 100 студентів різних факультетів.

Юнаки й дівчата говорили охоче, притому відзначили як позитивні, так і негативні риси всевітньої мережі. А ще зізналися, що без неї не уявляють свого життя...

«+» ІНТЕРНЕТУ

«-» ІНТЕРНЕТУ

За інформацією студентів відділення журналістики.

Д Е Н Ъ Х І М І К А

«Реакція» науки, дозвілля та спорту

Хімічний факультет УжНУ відзначив професійний день.

Святкування почали спортивним змаганням за Кубок декана з міні-футболу. У ювілейному, десятому, поєдинку перемогла викладацько-студентська дружба. Традиційно юнакам подарували торт.

Відтак відбулася наукова конференція, під час якої здобувачі фаху представили напрацювання в доповідях і стендових роботах. Діяли 5 секцій: органічної, неорганічної, аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, екології та охорони довкілля.

Кульмінацією святкування став концерт, улаштований в актовій залі ректорату. Хіміків привітав ректор УжНУ Володимир Смоланка, зокрема зазначивши: «Цей підрозділ мені дорогий тим, що в ньому працював батько. А взагалі пам'ятайте, що де б ви не трудилися, День хіміка святкуватимете завжди!» І побажав присутнім радості, здоров'я, сприятливого середовища.

Із вітальним словом виступили декан хімфаку Василь Лендєл, голова профкому викладачів підрозділу Олександр Кохан, доцент Юрій Фаринюк, інженер I категорії Людмила Кушнір, экс-заступниця декана з виховної роботи Анна Кун, працівник навчального відділу УжНУ Микола Лошак.

Публіку порадували пісенними, танцювальними, гумористичними номерами, світловим шоу.

Вітаємо хіміків із професійним днем! Успіхів та нових починань!
Інф. «Погляд».

З У С Т Р І Ч

Фото Оксани КИЧЕРА

Володимир Шовкошитний:

про ЧАЕС, Майдан та книжки...

чість. Скажімо, змалку мріяв стати письменником. Розпочав такий шлях зі вступу до Московського літературного інституту ім.Горького (1987—1989). Із 1988-го — член спілки письменників СРСР, згодом — заступник голови Національної спілки письменників України.

Ще важливий факт: під час аварії на ЧАЕС діяч працював старшим оператором та начальником зміни хімічного цеху, відтак — керівником групи ліквідації наслідків. Пізніше за книжкою В.Шовкошитного відзняли фільм «Поріг» про вибух. А в березні 1990 р. став народним депутатом, був співавтором основних державотворчих актів України.

Загалом творчий доробок Володимира Федоровича вражає. На зустрічі автор презентував видання: «Запалити свічу», «Кров — свята», «Я бачив». Також зачитував вірші. В аудиторії панувала тиша, яка часто переривалася бурхливими оплеска-

ми. Наприкінці письменник побажав студентам мріяти та впевнено йти до мети, як і він свого часу.

Оксана КИЧЕРА,
Яна СОЗАНЬКА,
студентки відділення журналістики.

В.Шовкошитний спілкувався й зі студентами факультету історії та міжнародних відносин. Ознайомив із виданнями «Долітописна історія України» О.Фадєєва, «Справжність Велесової книги» І.Рассохи, «Моя Друга світова» М.Жулинського, «Нескорена Волинь» Яблонських та своїм — «Кров — свята» (у романі використав автобіографічну історію дідуся одного хлопця, котрого зустрів на Майдані та який кілька разів був поранений). Також гість говорив про видавництво «Український пріоритет».

Марія КРОМПОТИЧ,
студентка факультету історії та міжнародних відносин.

У П І Д Р О З Д І Л А Х

Філологи-науковці вивчають творчість Фелікса Кривіна

Творча інтелігенція Ужгорода, читачі з удячністю згадують Ф.Кривіна — знавця людських душ і суспільних трансформацій, який прославив обласний центр Закарпаття в Європі та світі. Яскравим вираженням цього стала організація на базі кафедри слов'янської філології та світової літератури філологічного факультету альма-матер Міжнародної наукової конференції «Перетин мов і літератур у загальноєвропейському контексті», присвяченої 90-річчю Фелікса Давидовича.

земної філології, доцент Михайло Рошко, завідувач кафедри словацької філології, професор Світлана Пахомова. Присутні переглянули невеликий фільм про творчість Ф.Кривіна (знятий випускницею відділення журналістики альма-матер Анастасією Ножкою), у якому ще сам письменник читав свої твори, давав інтерв'ю. Зі словом про творчість Фелікса Давидовича виступила доцент кафедри слов'янської філології та світової літератури Людмила Бородіна. Театрознавець, керівник літературно-драматичної частини Закарпатського академічного театру ляльок Ніна Малишка розповіла про особисті зустрічі з письменником, про цікаве листування Ф.Кривіна з юним читачем Василем Малишкою. Щирість, удячність, глибока повага до майстра пера — такими почуттями були проянтні виступи гостей і оплески присутніх загалом. Послухали й мініатюри Фелікса Давидовича в гарному виконанні студента третього режисерського курсу Ужгородського коледжу культури та мистецтв Олександра Михайловського.

На завершення відкриття конференції Наталя Бездір, заступник голови оргкомітету, професор, завідувач кафедри слов'янської філології та світової літератури, а також ведуча заходу, зачитала тепле, сердечне привітання з Ізраїлю від доньки Ф.Кривіна Олени, котра в листі розповіла про видання автора, здійснені після від'їзду з України, висловила вдячність за інтерес до творчості батька та по-бажала плідної роботи учасникам.

Присутні одноставно прийняли пропозицію організаторів зібрання, яку зачитала Н.Бездір: «Із нагоди 90-річчя на знак глибокої пошани за творчу та публіцистичну діяльність почесного громадянина Ужгорода, відомого письменника Фелікса Кривіна звертаємось із проханням до Ужгородського міського голови Богдана Андрієва назвати іменем Фелікса Кривіна одну з новозбудованих вулиць Ужгорода, а на будинку, де мешкав письменник, — вул. Толстого, 31 — установити пам'ятну дошку».

Доповіди, виголошені на пленарному (професор С.Пахомова та доцент М.Рошко) і секційних засіданнях, викликали чимало запитань і жваве обговорення науковців — доцента кафедри стилістики української мови На-

ціонального педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова О.Калити, гостей із Пряшівського університету доцента Г.Петрикової та магістра М.Мищенко, доцента кафедри методик та технологій дошкільної освіти Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова С.Поворожнюк, богеміста, старшого викладача кафедри словацької філології УжНУ П.Зламанової, доцента кафедри полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин УжНУ В.Мотрука та інших.

Другий день конференції був присвячений підбиттю підсумків, прийняттю ухвали заходу й відвідуванню історичних, літературних, мистецьких пам'яток міста, області. Організатори фо-

руму вдячні ректорату УжНУ за можливість здійснити таку поїздку.

Конференція продемонструвала інтерес до вивчення широкого спектру слов'янських мов та літератур: української, словацької, російської, чеської, польської, виявила багатоманітність наукових методик, увиразнила шляхи оновлення у викладанні мовознавчих та літературознавчих предметів у школах та в закладах вищої освіти. Захід активізував зацікавленість до вивчення яскравої, непересічної, напрочуд актуальної творчості письменника Ф.Кривіна, яку повинні знати наші школярі, а науковці-філологи — досліджувати й популяризувати.

За інформацією кафедри слов'янської філології та світової літератури.

НА ДОЗВІЛЛІ

Університетська база відпочинку «Скалка» знову приймала гостей. Студенти УжНУ вирішили влаштувати грандіозний фестиваль на свіжому повітрі й у такий спосіб морально підготувати себе до прийдешньої сесії.

Враженнями поділилася першокурсниця відділення журналістики Сніжана Головка: «#Скалкафест-2018» — найдрайвовіша подія студентського життя. Нереальна кількість учасників подарувала відчуття

Під хештегом «#Скалкафест»

командного духу. Коли ми вирушали в дорогу, то на відсотків вісімдесят були не знайомими. Ці показники до кінця дня остаточно змінилися, бо якщо не поіменно, то візуально запам'ятався майже кожен! Спасибі організаторам за оригінальні конкурси, які подарували світлі емоції. Найбільше сподобалася спортивна частина заходу, а саме — волейбольні змагання. І додала настрою гучна дискотека. Якщо узагальнити, то виходить яскравий мікс.

Данієла Мелечинська, теж першокурсниця відділення журналістики, своєю чергою, додала:

«Санаторій-профілакторій УжНУ «Скалка» став своєрідною оазою нашого дозвілля: тут можна і оздоровитися, і нових друзів знайти, і не відриваючись від навчання, відпочити. Природа, чудова атмосфера, приємна музика, найкращі ведучі, безліч конкурсів, у яких брали участь абсолютно всі... Завдяки таким проектам можна хоч на день «випасти» із рутини трудових буднів, набратися сил та настрою».

Кажуть, хто добре відпочиває, той відповідно вчиться. Отож усім іще й удалої сесії!

Ангеліна УГРИН,
студентка відділення журналістики.

У ПІДРОЗДІЛАХ

Конференції, конкурси, олімпіади...

Фізичний факультет укотре організував різноманітні заходи для студентів та учнів.

Розпочали з підсумкової наукової конференції вихованців фізичного факультету, яка традиційно приурочена до Дня Архімеда. Працювало сім секцій, серед яких — «Теоретична і ядерна фізика», «Фізична електроніка, оптика і спектроскопія, астрофізика», «Фізика і технологія плівкових та аморфних матеріалів», «Фізика напівпровідників і діелектриків», «Прикладна фізика», «Інформаційна безпека», «Загальна фізика» (1—2 курс). Вони розпочали роботу після вступного слова заступника декана з наукової роботи Мирослава Карбована, котрий зауважив: такий форум дозволяє студентам удосконалювати навички, підкорювати нові вершини.

Із певними настановами та побажаннями до студентів звернулися також професори Леонід Суліков, Олександр Грабар, доцент Олександр Конопльов.

Наступного дня були оголошені найкращі роботи, автори яких можуть опублікуватися у фаховому журналі «Науковий вісник УжНУ. Серія «Фізика».

Не менш важливою подією для фізфаку став і фінальний (другий) етап очного Всеукраїнського наукового конкурсу для учнів Digital measurements-2018, який відбувся на кафедрі твердотільної електроніки з/с інформаційної безпеки.

Спочатку у двох групах представляли навчальні та дослідницькі проекти, а до другого етапу допустили по 3 дослідження.

Зі вступним словом звернувся завідувач кафедри Василь Різак. Він наголосив на важливості відповідних конкурсів, адже в сучасному світі панують інформаційні технології, правильне вивчення й використання яких призведе до процвітання науки. На заході був і заступник декана фізичного факультету Іван Росола, котрий привітав гостей університету й запросив майбутніх абітурієнтів до подальшого навчання в нашому виші.

Спонсором та організатором конкурсу виступило ТОВ «БМС ТЕХНО», представники якого, а саме директор Тарас Шевченко, менеджер із застосування інформаційних технологій в освіті Роман Шанідзе та менеджер із супроводження проектів Наталія Юрчак, спостерігали за презентацією проектів.

Кращих учнів нагородили призами.

...І завершальним етапом стала друга частина II туру профорієнтаційної олімпіади з фізики для випускників шкіл, яка відбулася в ректораті УжНУ.

Розпочали з вітальних слів декана фізичного факультету Володимира Лазура. Власне робота складалася приблизно з 10 задач, виконати які потрібно було впродовж півтори години. Учасниками другого етапу стали 6 учнів випускних класів. Результати ж кожному надіслали електронною поштою.

Вікторія КЕНІДРА,
студентка відділення журналістики.

СТУДЕНТ-СВЯЩЕНИК

Люди, які надихають на добрі справи, зокрема, в університеті. До таких належить і особливий студент факультету іноземної філології, котрий здобуває диплом магістра на заочній формі навчання. Іван Шандра — священик села Липча Хустського району — власним прикладом доводить, що навчатися таки ніколи не пізно. Ще й після приїзду з Америки.

— Що спонукало Вас виїхати до Канади?

— Вісім років тому мене направили туди церква на обслуговування Едмонтону (провінція Альбера, Західна Канада). Служив одразу в тринадцятих парафіях навколо міста. Радіус «моєї» території сягав... 750 кілометрів.

Іван ШАНДРА:
«Усе моє життя — навчання!»

— Як прийняли парафіяни?
— Служити в Канаді було комфортно, певною мірою навіть легше

ніж в Україні. Прийняли добре, а ще краще стало в кінці (усміхається — прим. авт.). Там щирі, відверті

Співає Марина ЛАВРИШИНЕЦЬ

ФЕСТИВАЛЬ

На «Золотому птаху» студентка УжНУ успішно виступила на вокальному конкурсі

Третьокурсниця філологічного факультету Марина ЛАВРИШИНЕЦЬ долучилася до міжнародного пісенного фестивалю-конкурсу у Вінниці для дітей і молоді з інвалідністю, назву якого винесено в заголовок цього матеріалу.

Дівчина розповідає, що цього року участь у вокальних змаганнях узяли представники 11 областей України, а також Грузії віком від 10 до 23 років. Такий захід відбувається вже вчетверте, Марина ж долучається втретє. Вона зазначила: «Фестиваль-конкурс «Золотий птах» важливий для мене, адже дозволяє розвивати співочі здібності. Я виконала дві пісні — українською мовою «Стожари» та албанською — ліричну композицію про кохання. Із наставницею Яною Миколаївною Садварій (М.Лавришинець є вихованкою авторської естрадної

вокальної студії RENA — прим. авт.) обрали саме албанську, адже на відповідних змаганнях цінується не просто виступ, а вміння учасників здивувати».

Усі конкурсант першого дня співали по дві пісні, а наступного — одну (на вибір журі) під час гала-концерту, після якого відбулася церемонія нагородження. Марині вручили диплом, подарунки та грошово винагороду. Юнка зізнається: добре виступити їй неабияк допомагала присутність матері. А також додає, що мала змогу прогулятися містом. «Вінниця завжди вражає величністю. Особливо ввечері. Є дуже гарний фонтан: переливається різними кольорами. А ще пізнавальною та цікавою була екскурсія до музею науки», — каже М.Лавришинець.

До речі, «Золотий птах» — однойменна назва казки вінницької письменниці Галини Крюк, а також — символ добра й милосердя.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

СВЯТКУВАННЯ

День філолога: смаколики, гітара, мехенді...

Традиційний для факультету захід відбувся в головному корпусі УжНУ й розпочався ярмарком добрих справ.

Організатори — студентська рада та профком філфаку. На благодійному аукціоні можна було придбати браслети ручної роботи, смачну випічку, напої та побувати на майстер-класах із мехенді (розпис хною на тілі), гри на гітарі, укулеле та малювання.

«На нас реагували позитивно. Студенти інших факультетів спочатку дивувалися, що ж відбувається в

холі, але пізніше активно купували смаколики», — зазначає другокурсниця Марія Кондріч.

Завітали й гості: літератори Олександр Гаврош, Сергій Синюк, Марія Ткачівська, професор УжНУ Сергій Федака й Володимир Шовкошитний, котрих представила декан Галина Шумицька під час відкриття заходу.

Загалом удалося зібрати близько 9 тис. грн, які передадуть в обласний дитбудинок у Сваляві.

Аліна ВОВЧОК,
студентка відділення журналістики (спеціалізація «Реклама і зв'язки з громадськістю»).

люди. Я завжди кажу, що ми можемо й тут збудувати Канаду, але громадян змінити значно важче.

— Чим найбільше запам'ятався Північна Америка?

— Якщо брати до уваги відносини держави як інституції й суспільства, то найбільше вразило піклування уряду. Він турбується про громадян, щоб ті могли розвиватися та знаходити своє місце в соціумі, не кажучи вже про належні умови для життя. Уряд дбає, аби люди хотіли будувати майбутнє саме в Канаді.

— Що стало причиною Вашого повернення додому?

— Термін перебування завершився, та й, насправді, причин було декілька. Зокрема, моя мама захворіла на рак, тож хотіла більше часу провести з нами та внуками (у мене донька й син). І ми з дружиною прагнули, щоб діти починали розвиватися саме в Україні. У Канаді інші цінності, а християнські не так міцно утверджені, як у нас. Але якщо в майбутньому донька й син вирішать повернутися до Канади — це їх вибір.

— Ви доволі незвичний студент УжНУ. Що спонукало повернутися до навчання?

— Усе моє життя — навчання! Якщо говорити з погляду філософії. Мотивувало спершу бажання вивчити англійську мову на академічному рівні. Тож навчатись я почав іще в Канаді, при одному з місцевих університетів, а в Україні вирішив завершити розпочате.

— Важко здобувати фах в УжНУ?

— Ні! Подобаються викладачі. Але є відмінність від навчання в Канаді. Там відчуваються більший спокій, невимушеність. Ти завжди перебуваєш у дружній атмосфері, проте відчутна й певна субординація. Водночас тут теж є відкриті до студентів викладачі.

— У майбутньому плануєте здобувати ще одну вищу освіту?

— Поки над цим не думав, хотів би завершити цей етап навчання. Але все може бути! ©

Ольга БОГОСЛАВСЬКА,
студентка відділення журналістики.

КОНКУРСНЕ

Вархітектурно-історичному комплексі «Совине гніздо» традиційно (всьоме) улаштували виставку «Книга-фест-2018».

Цьогоріч серед 14 номінацій призові місця та відзнаку «Мудра сова» отримали й представники нашого вишу. Так, у номінації «Животворче минуле» перемогло видання професора кафедри історії України Сергія Федаки «Ми, Федір Корятович, з ласки Божої князь Мункача...».

«Видавництво Олександрі

«Книгофест» – з ужнівцями!

Гаркуші здобуло тріумф у номінації «Навчальне видання» за підручник завідувача кафедри словацької філології, професора Світлани Пахомової та доцента цього підрозділу Ярослава Джоґаніка.

Ще в рамках «Книги-фест-2018» і дня факультету філології презентували часопис «Екзиль», у якому вміщено науково-популярні та публіцистичні напрацювання студентів і випускників за різні роки.

Вітаємо ужнівців!

Зоя БРЮХОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

ВІТАЄМО

В Ольги ГВОЗДЯК – ювілей!

Завідувач кафедри німецької філології УжНУ, доцент, заслужений працівник освіти України Ольга Михайлівна ГВОЗДЯК у травні зустріла ювілейну дату народження. Свого часу іменинниця була проректором альма-матер і конструктивно співпрацювала, зокрема з нашою газетою. Отож колективи «Погляду» та ФІФ щиро вітають іменинницю! Хай усе, що Ви робите для рідного вишу, вертається сторицею й сіє в житті любов, злагоду, радість, добробут!

ДЕНЬ ПІФАГОРА

Математики вправні не тільки в числах

УСЦД «Ювентус» студенти змагалися за титул «Містер математичного факультету» у рамках традиційного святкування дня Піфагора.

Організатори заходу — голова профкому матфаку Олександр Баран та голова студради цього підрозділу Руслан-Павло Раско. Членами журі стали декан Михайло Повідайчик, його заступники Мирослава Герич і Павло Мулеса, директор «Ювентуса» Мар'яна Баран, секретар профкому УжНУ Марта Гирич та виконувач обов'язків голови студради УжНУ Неля Коштура.

Цьогоріч у конкурсі взяли участь 6 студентів, які виявили себе в трьох виходах: Ready to GO,

Shut up policeman, Gentlemen's goad і в інтелектуальному змаганні. Атмосфери додавали драйвові танці, співи, КВН, світлове шоу (від Беати Чабіної) та Street Workout Uzhgorod.

Зрештою, містером-усмішкою став Христосфор Антофій, містером-артистизм обрали Даніела Каршаї, у номінації «Містер мужність» переміг Іван Фулайтар, Ярослава Рогача визнали містером-дружність, титул містера-фото журі віддало Вікторові Чубирку. Тріумфатором (Містер математичного факультету-2018) назвали Владислава Рушцака, котрий також виявився найкращим у номінаціях «Містер глядацьких симпатій» та «Містер-інтелект».

Дмитро ЙОВНІ,
студент відділення журналістики.

ПОВАЖНІ ГОСТІ

Факультет міжнародних економічних відносин у бібліотеці ім. Ф.Потушняка організував зустріч студентів з ерцгерцогом Австрії та королівським принцом Угорщини й Чехії, принцом Тоскани Шандором Габсбургом-Лотарингським і його дружиною Гертою Маргарет Габсбург-Лотарингською.

Спочатку виступив декан, професор Микола Палінчак. Він подякував за надану можливість доторкнутися до історії. Далі до слова запросили поважних гостей. Серед них, до речі, був посол По-

Із династії Габсбургів...

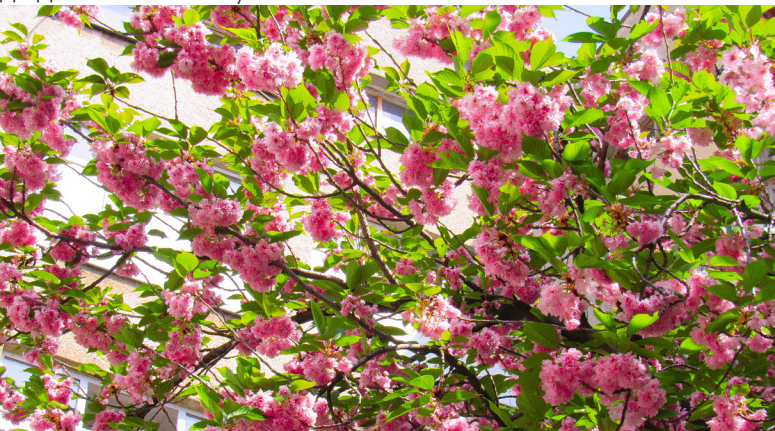
сольства миру в Україні Віктор Голін. На зустрічі порушили декілька тем. Зокрема, ішлося про діяльність імператриці Марії-Терезії на території Закарпаття, а також роботу організації «Полум'я миру». Королівське подружжя звернуло увагу: відкрито окреме відділення «Молоде полум'я миру» як мережу дружніх стосунків між школами різних країн. Важливо, щоб молоді люди могли спілкуватися між собою, аби зникнув страх перед чимось чужим, невідомим.

Після невеличкого екскурсу в історію та діяльність династії, лунали запитання та відповіді на них. **Аліна МОЧАН,**
студентка відділення журналістики.

ФОТОМИТЬ

До Дня вишиванки готуються всі

Квітучий символ ужгородської весни

Фото Антоніни ЗЕЛЕНЕЦЬКОЇ

Світлове шоу від студентки 2 курсу природничо-гуманітарного коледжу Беати ЧАБІНОЇ

Алжирські обличчя ужгородського студентства

Фото із соцмережі

Медичний факультет №2, де навчаються іноземні студенти, улаштував перший в історії конкурс краси. За корону змагалися 10 дівчат із 5 країн — Індії, Великобританії, Нігерії, Марокко та Зімбабве. Головний титул здобула першокурсниця Еке ЧІДІНМА ДЖЕЙН із Нігерії

ПОГЛЯД
Кращим матеріалом

«Погляду» в № 4 (209) визнано: «За покликком серця на благо Вітчизни» Ольги БРАЙЛЯН (3 курс відділення журналістики). Найрейтинговішою за кількістю переглядів у «Фейсбуку» стали «Фліжанкові розмови» з Ольгою Качмар Мирослави ГАРАЗДІЙ. Вітаємо авторок!

ОГОЛОШЕННЯ

Утрачено диплом (№ ЛВ ВС № 013404), виданий 20 червня 1997 року випускниці філологічного факультету Ужгородського державного університету ГАРАПКО Віталії Іванівні (спеціальність «Українська мова і література»).

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>. А з найважливішими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>.

Будьте щасливими хоча б комусь на зло

ОГОЛОШЕННЯ

Студентський квиток, виданий ДРАГУН Ганні Михайлівні, другокурсниці філологічного факультету, уважати НЕДІЙСНИМ. ***

Студентський квиток, виданий ГИЧЦІ Тетяні Михайлівні, першокурсниці факультету міжнародних економічних відносин уважати НЕДІЙСНИМ.

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.
Замовлення № 875.
Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця.
Номер підписано до друку: 29.05.18.

Засновник і видавець — Ужгородський національний університет.
88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано у видавництві «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел.: (352) 52-27-37, 0673501794.

Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції: 88016 м. Ужгород, вул. Університетська, 14. Поштова скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua Тел.: 0678808571.

Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор: В.Ю.ТАРАСЮК.

Верстальник: О.М.БРАЙЛЯН. Кореспондент: М.Б.ГАРАЗДІЙ.